

Аннотація. В статті розглядається сутність поняття «ціннісне ставлення людини до живої природи». Розкривається зміст особливостей взаємодій «людина-природа» з моменту появи людства. В статті обґрунтовується необхідність кардинального перегляду поглядів і переконань людини в його стосунках з навколишнім середовищем. Відзначається, що потрібна переоцінка відносин в системі «природа - людина - суспільство» про зміст людської діяльності як специфічної форми активного ставлення людини до світу. Вказується, що ставлення до навколишнього середовища неможливо без урахування сучасних філософсько-культурологічних і природно-гуманітарних ідей і концепцій.

Ключові слова: цінність, ціннісне ставлення, людина, жива природа, навколишнє середовище, екологічна культура.

HISTORICAL AND GENETIC ANALYSIS OF DEFINITION "VALUE OF INDIVIDUALITY TO LIVING NATURE" IN PHILOSOPHICAL, PSYCHOLOGICAL AND PEDAGOGICAL DISCOURSE

N.O. Dira

Abstract. The article deals with the essence of the concept of "value attitude of the individual to living nature". The content of the peculiarities of "human-nature" relationships is revealed from the moment of appearance of mankind. The article substantiates the necessity of cardinal revision of the views and beliefs of a person in his relations with the environment. It is noted that the notion of interconnection in the system "nature-human-society" about the content of human activity as a specific form of man's active relation to the world is to be rethought, it is pointed out that the attitude to the environment is impossible without taking into account modern philosophical-cultural and natural-humanitarian ideas and concepts .

Key words: value, value attitude, personality, wildlife, environment, ecological culture.

УДК 378.016:636.09-057:808.5

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ ДО ПРОФЕСІЙНОГО СПІЛКУВАННЯ

М.О. ЖУКОВСЬКИЙ, асистент

кафедри епізоотології та організації ветеринарної справи

Національний університет біоресурсів і природокористування України

E-mail: nfvm@ukr.net

Анотація: У статті проводиться аналіз особливостей професійного спілкування майбутніх лікарів ветеринарної медицини. Обґрунтовано необхідність використання інноваційних технологій у навчанні майбутніх фахівців ділової комунікації. З'ясовується вплив практичних занять з професійно орієнтованих, спеціальних та гуманітарних навчальних дисциплін на формування комунікативних вербальних професійних умінь студентів. Формування умінь і навичок ділового спілкування у студентів ВНЗ розглядається як складова частина їхньої професійної підготовки.

Ключові слова: інноваційні технології, комунікативні уміння, професійне спілкування, лікар ветеринарної медицини.

Актуальність (Introduction). Перед сучасною педагогічною наукою і практикою у сфері професійної освіти стоїть складне завдання підготовки фахівців до успішної професійної самореалізації в нових умовах ринку праці.

Зміни в соціально-економічній сфері зумовлюють необхідність розробки та впровадження нових підходів до вдосконалення навчального процесу. Кожен викладач повинен, насамперед, розглядати методологію навчання в світлі сучасних досліджень у педагогіці та психології, а, отже психолого-педагогічний аспект повинен стати одним із визначальних у виборі методів і форм навчання у ВНЗ, що забезпечить якнайшвидшу адаптацію та ефектив-

ність засвоєння необхідних майбутньому фахівцю знань, умінь та навичок. Адже від того, чи самоорганізується студент до участі в навчальній діяльності, чи усвідомить її мету та необхідність використання тих чи інших методів залежить кінцевий результат [1]. Отож, майбутній лікар ветеринарної медицини повинен усвідомити, що організація міжособистісної комунікативної взаємодії з колегами, господарями тварин, співробітниками і, навіть, конкурентами з метою налагодження результативних професійних контактів входить до кола його безпосередніх обов'язків і базується на сформованих у період навчання у ВНЗ комунікативних умінь та знаннях.

Аналіз останніх досліджень та публікацій (Analysis of recent researches and publications). Аналіз науково-методичної та спеціальної літератури показав, що дослідженню спілкування у професійній діяльності фахівців присвячено значну кількість робіт. Особливо це стосується професійного спілкування педагогів (Л.Долинська, І.Зимня, В.Кан-Калик, Л.Савенкова, О.Скрипченко та інші) та менеджерів (К.Богатирьов, О.Куліш, В.Лівенцова, О.Потеряхін, Л.Сікорська та інші). Також глибоко вивчені теоретико-методологічні засади професійного спілкування фахівців аграрної галузі (Л. Барановська, Г. Берегова, В. Михайлик, Н. Березіна, Л.Вікторова та інші). Для сучасної вищої школи є актуальним пошук нових шляхів, форм, методів і засобів організації навчання студентів професійному спілкуванню. Професійне спілкування повинно стати складовою фахової підготовки студентів ВНЗ.

Однак, питання професійного спілкування майбутніх лікарів ветеринарної медицини не були предметом дослідження з позицій інноваційних процесів, що відбулися у системі вищої школи в Україні.

Мета (Purpose). Обґрунтування необхідності реалізації інноваційних механізмів розвитку комунікативно-професійного потенціалу студента ВНЗ та розкрити місце професійного спілкування в діяльності лікаря ветеринарної медицини.

Методи (Methods). У процесі дослідження було застосовано: аналіз, синтез, узагальнення науково-методичної та спеціальної літератури з метою дослідження форм, методів і засобів організації навчання студентів професійному спілкуванню.

Результати (Results). Оволодіння майбутнім фахом відбувається на різних за формою, змістом, методикою проведення заняттях. Викладачі з професійно орієнтованих, спеціальних та гуманітарних дисциплін не обмежені у своїх психолого-педагогічних пошуках застосування новітніх технологій на практичних заняттях, але, при цьому, вони опираються та використовують теоретично обґрунтовані педагогічні умови у своїх нововведеннях, які забезпечують високу ефективність формування професійних та комунікативних умінь студентів. З-поміж таких умов варто виділити:

- організацію педагогічно доцільного вибору форм і методів навчання, які б сприяли процесу формування комунікативних умінь студентів;
- професійно-педагогічну спрямованість навчального процесу;
- організацію гуманістично спрямованих відносин «викладач-студент», «студент-викладач»;
- забезпечення високого рівня комунікативної компетентності самих викладачів [1].

У процесі професійної підготовки майбутнього фахівця особливу увагу треба звернути на вибір методів які використовує викладач у своїй практичній діяльності. Ми з'ясували, що ефективність формування умінь професійного спілкування майбутніми фахівцями збільшується за умови систематичного виконання певних завдань, що є складовими інтерактивного навчання. Адже моделюючи ті чи інші сторони професійної комунікативної діяльності на практичних заняттях студент має можливість вдосконалювати набуті уміння в умовах наближених до тих, що очікують його в процесі виконання професійних завдань на виробництві.

Чому саме інтерактивні (комунікативні) методи є актуальними в практиці викладання ВНЗ?

По-перше, інтерактивні методи навчання мають великий потенціал для посилення взаємодії між викладачем і студентами, а це вимагає активності від обох сторін.

По-друге, основною умовою такої взаємодії є активізація пізнавальної активності студентів на заняттях. Інтерактивні методи роботи пробуджують інтерес студентів до навчання та їх активність, тим самим змінюючи хід комунікації саме в напрямі взаємодії.

По-третє, активна робота сприяє формуванню навичок, так необхідних майбутньому спеціалісту. Сучасний випускник ВНЗ, майбутній фахівець має бути енергійним, ініціативним, діловим, здатним швидко реагувати і ухвалювати нестандартні рішення в складних виробничих ситуаціях.

По-четверте, оновлення змісту вищої освіти неможливо без використання інтерактивних технологій навчання, які забезпечують перехід від інформаційної методики та простої репродукції знань до їх глибокого осмислення та творчого використання.

В умовах ігрових моделей навчання змінюється і роль викладача. Він уже виступає не стільки джерелом інформації, скільки організатором цієї роботи, спрямовуючи її в потрібне русло, створюючи сприятливий психологічний клімат у групі.

Дотримуючись висновків Б.Г.Ананьєва про те, що навчання є насамперед спілкуванням, комунікацією та В.А.Кан-Калика, що найсучасніші методи виховного впливу «працюватимуть» тільки тоді, коли будуть забезпечені комунікативно, можна стверджувати про важливість і необхідність формування в майбутніх фахівців комунікативних умінь. Як свідчить практика, зосередження професійної підготовки на пізнавальній діяльності і відсутність цілеспрямованої підготовки до комунікативної призводить до того, що фахівець не здатний успішно реалізувати отримані знання на практиці, оскільки ефективність подальшої діяльності залежить і від її належного комунікативного забезпечення [2].

Немає сумніву, що істотний вплив на якість підготовки лікарів ветеринарної медицини, як і будь-яких інших спеціалістів, чинить ринок праці.

У процесі професійного навчання у вищому начальному закладі, теоретичного та практичного пізнання сутності та специфіки своєї майбутньої професії, багатофункціональних обов'язків фахівця, пов'язаних із необхідністю вирішувати завдання організаційного та виховного плану, у студентів формуються суб'єктивні уявлення про основні аспекти їхньої подальшої діяльності. У ході навчання ці уявлення трансформуються, відбиваючи динаміку суб'єктивного бачення можливостей досягнення успішності у майбутній самостійній роботі за фахом. Формується думка про систему професійно важливих якостей, необхідних для обраної професії, які змінюються в процесі вивчення спеціальних дисциплін і проходження навчальних практик [3].

Безпосереднє ознайомлення з фахом лікаря ветеринарної медицини відбувається під час вивчення дисципліни «Вступ до спеціальності», яка відкриває цикл професійних навчальних курсів. Знання з даного курсу будуть використані студентами при опануванні іншої професійної дисципліни «Організація та економіка ветеринарної справи», яка навчатиме студентів, як планувати діяльність спеціалістів ветеринарної медицини, як планувати ветеринарні заходи, як визначати їх економічну ефективність, як визначати витрати на них та збитки внаслідок захворювання тварин і зниження якості продукції.

Усі професійні та спеціальні дисципліни формують із студента лікаря ветеринарної медицини, навчають його, як досліджувати тварину, ставити діагноз, лікувати, планувати та здійснювати превентивні заходи. Викладачі цих навчальних курсів акцентують увагу студентів на тому, що без професійних та спеціальних знань майбутній фахівець не зможе виконувати свої безпосередні обов'язки. Професія лікаря ветеринарної медицини передбачає насамперед прагнення до самовдосконалення, любов до своєї праці, знання специфіки своєї діяльності. Лікування для лікаря ветеринарної медицини – це мистецтво, що потребує від нього розвиненої уяви, інтуїції, внутрішньої гармонії, що допомагає обрати оптимальний шлях, стратегію і тактику в лікуванні.

Слід зазначити, що під час навчання студентів у ВНЗ такі види діяльності як робота з інформацією та науково-дослідна робота, також безпосередньо пов'язані з комунікативною підготовкою майбутніх лікарів ветеринарної медицини. Особливістю підготовки до професійної комунікації є використання під час занять інноваційних форм і методів навчання, зокрема ділових, рольових ігор, семінарів-дискусій, ситуаційних вправ, інтерактивних форм і методів проведення занять на основі діалогічно-полілогічної взаємодії (навчальні тренінги, дидактичні ігри, диспути, дискусії, тощо), а також поширення досвіду використання сучасних методик навчання [4].

Суттєвим у процесі навчання студентів є моделювання феноменів професійної комунікації, аналіз комунікативних ситуацій. Тому, професійно-комунікативними вміннями студен-

тів факультету ветеринарної медицини, необхідних для їхньої повноцінної фахової діяльності в майбутньому, є: вміння встановлювати психологічний контакт із господарями тварин, забезпечувати взаємини, необхідні для спільної діяльності у лікуванні тварин; мовленнєві вміння (здатність ефективно використовувати загальнонавчальну лексику, спеціальну термінологію та професійні слова з метою забезпечення успішності мовленнєвого акту, ознаками якого є змістовність, доступність, зрозумілість, доречність, різноманітність, виразність, естетичність).

Підготовка майбутніх лікарів ветеринарної медицини до професійного спілкування передбачає готовність студентів професійно діяти в ситуаціях міжособистісної взаємодії та передбачає:

- формування комунікативних умінь і навичок, що є необхідними в практичній діяльності лікаря ветеринарної медицини;
- формування культури мовлення, що впливає на успіх професійної діяльності лікаря ветеринарної медицини;
- використання під час навчання студентів інноваційних форм і методів, що спрямовані на створення мотиваційного середовища, розвиток навичок професійної комунікації під час фахової підготовки майбутніх лікарів ветеринарної медицини.

Висновки і перспективи (Discussion). Таким чином, одержані лікарем ветеринарної медицини в ВНЗ знання та його комунікативна підготовка допоможуть підготовленому спеціалісту вдосконалювати рівень своєї компетентності, поліпшити процес взаєморозуміння з колегами, сприяє творчому вирішенню виробничих завдань. Перспективи подальших досліджень вбачаємо у розробці спеціального методичного забезпечення для підготовки майбутніх лікарів ветеринарної медицини до професійного спілкування.

Список використаних джерел

1. Ветохов О. Самостійне опанування іноземної мови. Психологічний аспект / О.Ветохов // Рідна школа. – 1998. – №4 – С. 63-64.
2. Дорошенко Т.В. Комунікативні вміння як компонент творчої особистості майбутніх вчителів музики / Т.В. Дорошенко // Творча особистість учителя: проблеми теорії і практики. – 1999. – Вип. 3. – С. 30-33.
3. Дроздова І.П. Наукові основи формування українського професійного мовлення студентів нефілологічних факультетів / І.П. Дроздова. – Х.: ХНАМГ, 2010. – 320 с.
4. Скубашевська О.С. Мовні стратегії інноваційної освіти / О.С. Скубашевська // Вища освіта України. – 2007. – №4. – С. 51-55.

References

1. Vietokhov, O. (1998) Samostiine opanuvannia inozemnoi movy [Self-mastering of a foreign language. Psychological aspect]. Native school, 4, 63-64.
2. Doroshenko, T.V. (1999) Komunikatyvni vminnia yak komponent tvorchoi osobystosti maibutnix vchyteliv muzyky [Communicative skills as a component of the creative personality of future music teachers]. Creative personality of the teacher: problems of theory and practice, 3, 30-33.
3. Drozdova, I.P. (2010) Naukovi osnovy formuvannia ukrainskoho profesiinoho movlennia studentiv nefilolohichnykh fakultetiv [Scientific fundamentals of formation of Ukrainian professional language for students of non-philological faculties], KhNAMH, 320.
4. Skubashevskaya, O.S. (2007) Movni stratehii innovatsiinoi osvity [Language strategies for innovative education] Higher education of Ukraine, 4, 51-55.

ИННОВАЦИОННЫЕ ТЕХНОЛОГИИ В ПОДГОТОВКЕ БУДУЩИХ ВРАЧЕЙ ВЕТЕРИНАРНОЙ МЕДИЦИНЫ К ПРОФЕССИОНАЛЬНОМУ ОБЩЕНИЮ

М.О. Жуковский

Аннотация: В статье проводится анализ особенностей профессионального общения будущих врачей ветеринарной медицины. Обоснована необходимость использования инновационных технологий в обучении будущих специалистов деловой коммуникации. Определяется влияние практических занятий с профессионально ориентированных, спе-

циальных и гуманитарных учебных дисциплин на формирование коммуникативных речевых профессиональных умений студентов. Формирование умений и навыков делового общения у студентов ВУЗ рассматривается как часть их профессиональной подготовки.

Ключевые слова: инновационные технологии, коммуникативные умения, профессиональное общение, врач ветеринарной медицины.

INNOVATIVE TECHNOLOGIES IN TRAINING OF FUTURE VETERINARY DOCTORS TO PROFESSIONAL COMMUNICATION

M.O. Zhukovskyi

Abstract. Peculiarities of professional communication of future veterinarians are analyzed in the article. The necessity of using of innovative technologies in business communication training of future specialists is substantiated. The influence of practical classes of professionally oriented, special and humanitarian educational disciplines on the formation of communicative verbal professional skills of students is determined. Formation of business communication skills among university students is considered as an integral part of their professional training.

Keywords: innovative technologies, communicative skills, professional communication, veterinary doctor.

УДК 37.378

ПСИХОЛІНГВІСТИЧНІ ТА МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ В МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ ІНШОМОВНИХ КОМУНІКАТИВНИХ СТРАТЕГІЙ У ЧИТАННІ Й АУДІЮВАННІ

О. І. ЗАДОРЖНА, викладач Львівського медичного

університету ім. Данила Галицького кафедри латинської та іноземних мов, аспірант

Тернопільського національного університету ім. Володимира Гнатюка

E-mail: zadorozhna90@gmail.com

Анотація. У статті описано лінгводидактичну модель навчання професійно зорієнтованого мовлення студентів медичних спеціальностей вищих навчальних закладів, визначено педагогічні умови її реалізації. Розглядаються питання щодо загальної характеристики іншомовних комунікативних стратегій у читанні та аудитивної компетентності. Виокремлено складники компетентності у читанні та аудіюванні: вміння, навички, знання і комунікативні здібності. Визначено етапи формування стратегічної компетентності та вправи для її формування. Охарактеризовано засоби формування іншомовної компетентності та контролю рівня сформованості.

Ключові слова: компетентнісний підхід, комунікативні стратегії, лінгводидактична модель, іншомовна компетентність в читанні й аудіюванні.

Актуальність (Introduction). Зміна політичної ситуації в Україні, розширення міжнародних зв'язків, включення нашої країни у світову цивілізацію привели до зростання ролі іноземної мови та в житті суспільства, і в професійній діяльності сучасного фахівця. Іноземна мова сьогодні є об'єктивним засобом не тільки міжособистісного, а й міжнаціонального, міждержавного, міжнародного спілкування. Однак, традиційні методи навчання за комунікативною методикою не дають вагомих позитивних результатів. Студенти на початковому етапі навчання іноземної мови мають занижений рівень розвитку слухового диференційного відчуття, що порушує сприйняття звукового образу слів. Майже половина студентів не вміє прогнозувати лексичний матеріал під час побудови власних висловлювань, не може асоціювати словесні пари тематично пов'язаних слів, вірно кодувати та декодувати словниковий матеріал. Це призводить до невміння відображати потрібну кількість фактів, висловлюватися логічно та грамотно, аргументувати свою думку, розширювати свої висловлювання завдяки лексико-граматичним знанням, насичувати висловлювання лексичними одиницями за заданою темою, спонтанно підтримати розмову або вести дискусію.

Мовний матеріал, засвоєний студентами-медиками у процесі вивчення іноземної мови, є не лише засобом спілкування, а також засобом набуття професійних знань, формуван-